

Araştırma Makalesi (Research Article)

TURİZM ÇALIŞMALARININ METODOLOJİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ: ETKİ DEĞERİ YÜKSEK DERGİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA (METHODOLOGICAL EVALUATION OF TOURISM STUDIES: A RESEARCH ON HIGH IMPACT JOURNALS)

Gonca GÜZEL ŞAHİN^{1*} (orcid.org/ 0000-0002-3632-9946)

¹Atılım Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Ankara, Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı, yüksek etkili turizm dergilerinde yayınlanan makalelerde yaygın olarak kullanılan araştırma yaklaşım ve yöntemlerine dair genel durumu ortaya çıkarmaktır. Ayrıca ortak method varyansı yönünden incelenmesi gereken makale sayıları da belirlenecektir. Tepkisiz araştırma yöntemlerinden tanımlayıcı içerik analizi ile 2010-2019 yılları arasındaki zaman diliminde, rastgele seçilmiş yüksek etkili beş konaklama dergisi olarak, International Journal of Contemporary Hospitality Management (IJCHM), International Journal of Hospitality Management (IJHM), Cornell Hospitality Quarterly (CHQ), Journal of Hospitality & Tourism Research (JHTR) ve Journal of Hospitality Marketing & Management (JHMM) da yayınlanmış toplam 3736 makale incelenmiştir. Tek tek her makalenin yöntem bölümleri inceleyerek araştırma teknikleri tanımlanmıştır. Ayrıca hangi dergide hangi yöntemin öne çıktığını ortaya koyarak araştırmacıların gelecek çalışmalarına yön verici bilgiler sunulmuştur. Sonuçlar nicel paradigmların analiz edilen tüm dergilerde ağırlıklı bir biçimde kullanıldığını göstermektedir. Yaygın araştırma yöntemi olarak kesitsel tarama öne çıkmaktadır. Ayrıca, panel ve zaman serisi analizleri de öne çıkan diğer yöntemler arasındadır. Sonuçlar, önemli turizm dergilerinde sıklıkla yayınlanan ve uygulayıcılara ve araştırmacılara endüstrinin gelecekteki araştırma gündemini ve karar verme prosedürlerini şekillendirmeye yardımcı olacak aydınlatıcı bilgiler sağlayan çalışma yaklaşımlarını ortaya koymaktadır. Bu bulgular ayrıca pratikte araştırmacılara çalışmalarını en uygun görünen dergiye yollama konusunda yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Turizm Çalışmaları, İçerik Analizi, Araştırma Yöntemleri

Abstract

The aim of this study is to reveal the general situation of research approaches and methods commonly used in articles published in high-impact tourism journals. Additionally, the number of articles that should be examined in terms of common method variance will also be determined. With descriptive content analysis, one of the non-reactive research methods, in the period between 2010 and 2019, five randomly selected high-impact hospitality journals were selected as International Journal of Contemporary Hospitality Management (IJCHM), International Journal of Hospitality Management (IJHM), Cornell Hospitality Quarterly (CHQ), A total of 3736 articles published in the Journal of Hospitality & Tourism Research (JHTR) and the Journal of Hospitality Marketing & Management (JHMM) were examined. Research techniques were identified by examining the method sections of each article one by one. In addition, by revealing which method is prominent in which journal, information that will guide researchers' future studies is presented. The results show that quantitative paradigms are predominantly used in all analyzed journals. Cross-sectional scanning stands out as a common research method. Additionally, panel and time series analyzes are among the other prominent methods. The results reveal the study approaches that are frequently published in significant tourism journals, providing insightful information that will assist practitioners and researchers shape the industry's future research agenda and decision-making procedures. These findings will also guide researchers in practice in submitting their studies to the most appropriate journal.

Keywords: Tourism, Tourism Studies, Content Analysis, Research Methods

Giriş

Turizm, küresel eğilimlere, ekonomik değişimlere ve toplumsal değişimlere yanıt olarak sürekli gelişen çok yönlü ve dinamik bir endüstridir. Böyle bir endüstrinin bilgi üretme sorumluluğu da göz önüne alındığında akademik dergi makalelerinin üstlendiği rolün önemi de ortaya çıkmaktadır. Turizm üzerine teorik ve ampirik çalışmaların sayısı ve niteliği son yıllarda sadece turizm alanındaki araştırmacıların değil, aynı zamanda farklı disiplinlerden araştırmacıların da katkıları ile ilerleme kaydetmektedir (Köseoğlu vd., 2019). Bu çalışmalar arasında, eleştirel, sistematik yazın incelemeleri yer almakta, araştırmacılar bibliyometrik analiz, içerik analizi

*Sorumlu yazar: gonca.guzel@atilim.edu.tr

DOI: 10.33083/joghat.2024.405

ve/veya topik model çalışmaları benzeri farklı yöntemleri kullanarak değerlendirme makalelerini ortaya koymaktadırlar (Fauzi, 2023; Li vd., 2023).

Her ne kadar bazı çalışmalar turizm alanında araştırma ve uygulama odaklı dergileri değerlendirmiş, içerik analizi tekniklerine tabi tutmuş olsa da, bunların nadiri geniş kapsamlı bir zaman dilimini ve etki değeri yüksek dergileri odaklamıştır. Uluslararası dergileri analiz eden nispeten az çalışma mevcuttur. Bu kapsamlı içerik analizi makalesi, son on yılda etki değeri yüksek akademik dergilerde turizmle ilgili makaleleri incelemektedir. Bu araştırmanın amacı, turizm araştırmalarını çevreleyen ve alana dair söylemi şekillendiren araştırma yaklaşımlarını ve metotlarını bütünsel bir anlayış içerisinde sunmaktır. Ayrıca dergi bazlı karşılaştırmalar yaparak alana yön veren dergileri yöntem eğilimleri yönünden değerlendirmeyi de hedeflemektedir.

Turizm ve konaklama sektörünün öneminin giderek daha da artması ve işletmelerin hızla gelişen pazarda rekabet güçlerini koruma gerekliliği ile sürdürülebilirliklerin sağlamaları nedeniyle turizm ve otelcilik araştırmalarında büyük bir ilerlemeye tanık olunmaktadır. Alanda çalışmalarını yürüten araştırmacılar, turizm sektörünün yansımalarının akademik kanattaki yansımalarına 1970'ler sonrasında daha yoğun ilgi göstermeye başlamışlar (Liu vd., 2018), dolayısı ile alanda uzmanlaşan dergi sayısı artmış, pek çok akademik toplantı, konferans ve çalıştay sonuçları ile makaleler yer almıştır (Tribe, 2010; Cheng vd., 2011).

Tüketici davranışı, destinasyon pazarlaması, turizm yönetimi ve konaklama işletmeleri bu alanın başlıca araştırma konularından sadece bazılarıdır. Son yıllarda ise tüm diğer alanlarda olduğu gibi, turizm ve otelcilik araştırmalarında da teknolojiden faydalanmak, önemli bir gelişim alanı haline gelmiş, turist deneyimini geliştirmek ve konaklama operasyonlarını kolaylaştırmak için teknolojinin nasıl kullanılabilceği konusu giderek daha fazla vurgulanır hale gelmiştir. Bu, müşteri geri bildirimlerini toplamak ve analiz etmek, tüketici tercihlerini anlamak ve turistlerin genel deneyimini geliştirmek için büyük verinin, sosyal medyanın ve diğer dijital araçların kullanımını içermektedir. Bir diğer önemli gelişme ise destinasyonların kültürel mirasını korurken turizmin çevresel etkilerini en aza indirmeye odaklanarak sürdürülebilir turizmin büyümesi yönünde olmuştur. Araştırmacılar, sürdürülebilir turizm ürünü geliştirme, çevre dostu operasyonlar ve sürdürülebilir turizm pazarlaması dahil olmak üzere turizm ve konaklama endüstrisinde daha sürdürülebilir uygulamalar geliştirmeye odaklanmaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Epistemoloji ya da bazen bilgi teorisi olarak da bilinen bu kavram felsefenin bilgi, mantık ve muhakeme ile ilgili dalıdır. Her alanda olduğu gibi turizm alanında da bilgi birikimi turizm ve ilgili diğer alanların teorik gelişimi ile mümkündür (Tribe, 2010). Ancak bu kavramın daha derinine dalmadan önce, teorilerin neler olduğu ve ne işe yaradıklarına bir göz atmak son derecede önemlidir. Teorik açıklamaların oluşturulması ve ilerletilmesi genellikle ampirik/veriye dayalı araştırmalar sonucu olmuştur. Temelde teoriler birikmiş bilgilerden oluşur (Astley ve Van de Ven, 1983). Uygulamaya rehberlik sağlayacak şekilde sistematik bir şekilde oluşturulmuş bilgi, bir dizi olgunun yorumlanmasına yönelik (yeni) bir mercek/perspektif sunmak, test edilebilir geliştirmek ampirik araştırmalara yönelik önermeler (Gregor, 2006) ve sonuçta en son teknolojiye meydan okuyan bilgiler (Şimşek vd., 2019) ortaya koyar. Bir alanda kullanılan bilimsel yöntemler o alanda teorilerin tümevarımla ya da tümdengelimle şekillenme durumu hakkında bilgi verir. Bu nedenle bilimsel çalışmaların yöntemlerini analiz etmek, örüntüleri keşfetmek gelecek çalışmalara da ışık tutar.

Bunların yanında turizm araştırmalarında özellikle davranışsal değişkenler kullanıldıysa araştırma sonuçlarının daha dikkatli değerlendirilmesi beklenir çünkü bu gibi durumlarda ortak metod varyasyonunun (OMV) ortaya çıkması olasıdır. OMV değişkenler arasında sistematik hata olması ile alakalıdır (Özyılmaz ve Eser, 2013). Bu sorunun çözülmesi ya da minimum değere indirilmesi için farklı stratejiler kullanılmaktadır. Bu sorun özellikle kesitsel tarama gibi araştırma değişkenlerinin algılanan değerlerle ölçüldüğü çalışmalarda söz konusudur. Doğal olarak alandaki çalışmaların ne kadarında OMV potansiyelinin olduğunu bilmek, böylece dergi editörlerini, hakemleri ve yazarları uygun istatistiksel ve prosedürel çözümler konusunda desteklemek önem arz etmektedir.

Turizm ve konaklama çalışmalarına dair yazında betimleyici araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalar ağırlıklı olarak bibliyometrik veya topic model araştırmaları olarak görülmektedir. Yine genel olarak makalelerin içerikleri anahtar sözcükleri veya özet bölümleri üzerinden yapılmaktadır (Sun ve Yin, 2017). Bu tür analizleri içeren bibliyometrik çalışmalar, araştırmacıların temel konuları belirlemesine ve gelecekteki araştırma alanlarını tahmin etmesine, ayrıca en sık alıntı yapılan akademisyenleri ve alana hakim olan ülkeleri tanımasına olanak tanır (Liu vd., 2018; Moradi, 2023). Oysa ki, bu çalışmalara konu olan kavramların nasıl ve hangi yöntemler ile çalışıldığı, alan araştırmacıları tarafından tercih edilen araştırma konularının hangi

yöntemler ile çalışıldığı da alanın gelişimi açısından son derece önemlidir. Dolayısıyla turizm ve otelcilik alanındaki araştırma eğilimlerinin araştırma metodolojileriyle de paralel olduğuna tanık olunabilir.

Bu makale, konaklama alanındaki makalelerin yöntembilim bölümlerini tanımlayıcı içerik analizi tekniği ile analiz etmektedir. Ayrıca, konaklama alanında en sık kullanılan araştırma stratejileri ve yöntemlerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktır. Metodoloji bölümlerini analiz ederek, araştırma uygulamalarındaki modelleri ve eğilimleri belirlemeyi ve alanın mevcut durumu hakkında değerlendirmelerde bulunabilmeyi hedeflemektedir. Bunların da ötesinde dergilerin OMV potansiyeli taşıyan çalışmalarının sayısı konusunda da veri sağlayacaktır.

Yöntem

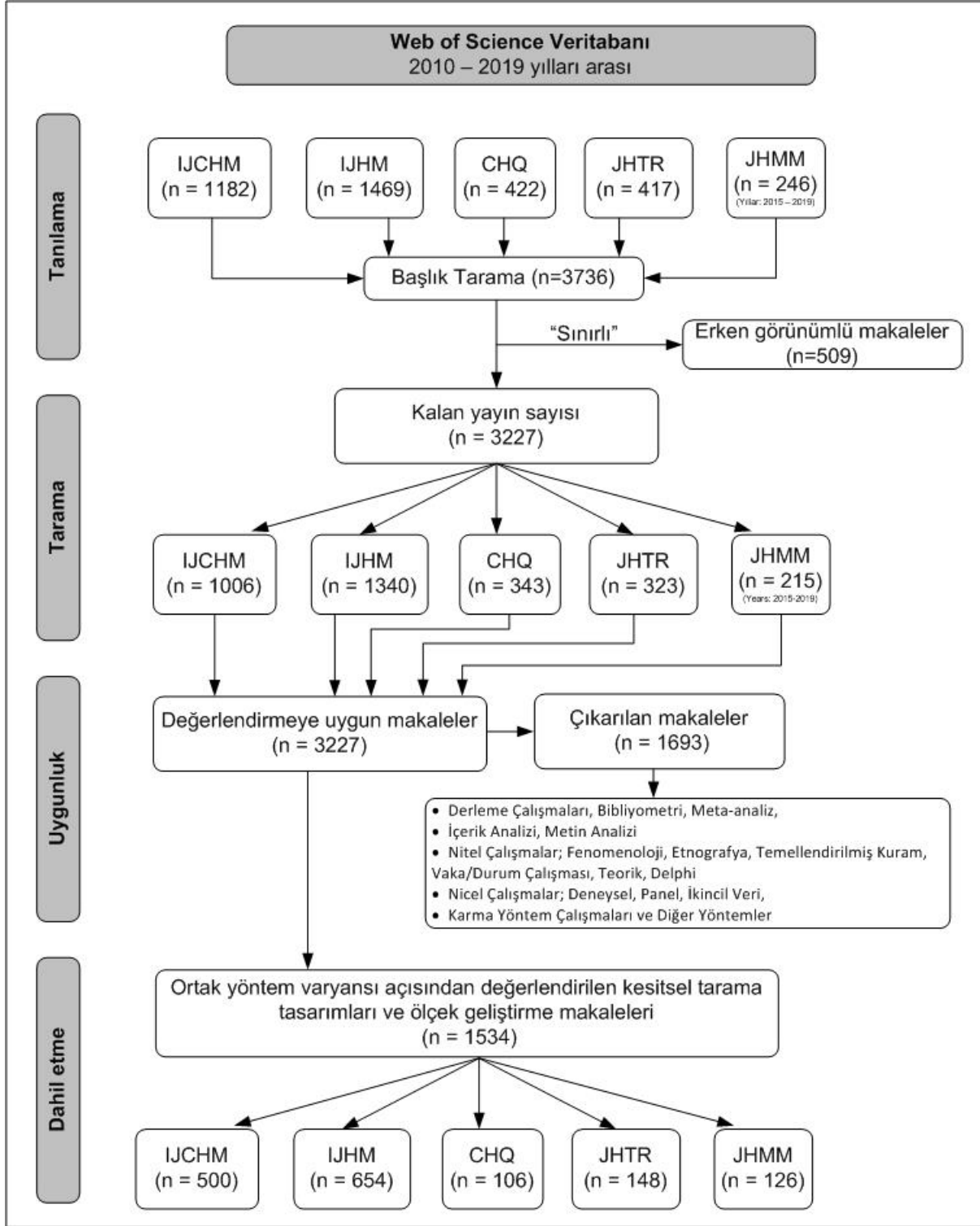
Turizm araştırmalarına dair metodolojiler, turizm alanındaki araştırmacıların araştırma çalışmalarını yürütmek ve analiz etmek için kullandıkları yaklaşım ve yöntemleri ifade eder. Disiplinlerarası bir yaklaşımın kullanılması, turizm araştırma metodolojisinin temel bileşenlerinden biridir çünkü turizm alanı çok disiplinlidir ve coğrafya, antropoloji, sosyoloji, işletme, ekonomi ve yönetim dahil olmak üzere çeşitli akademik disiplinlerden yararlanır. Metodolojinin seçimi araştırma sorusuna, mevcut veri türüne ve araştırmayı yürütmek için mevcut olan kaynaklara ve zamana bağlı olacaktır.

Bu çalışma özellikle aşağıdaki araştırma sorularını yanıtlayacaktır:

1. Etki değeri yüksek dergilerde (International Journal of Contemporary Hospitality Management, IJCHM; International Journal of Hospitality Management, IJHM); Cornell Hospitality Quarterly, CHQ; Journal of Hospitality & Tourism Research, JHTR ve Journal of Hospitality Marketing & Management, JHMM) OMV potansiyeli olan çalışma sayıları nasıldır?
2. Etki değeri yüksek dergilerde (IJCHM, IJHM, CHQ, JHTR, JHMM) en çok hangi araştırma yöntemleri kullanılmaktadır?
3. Hangi dergide hangi yöntem daha çok kullanılmıştır?
4. Yöntemlerin yıllar içerisindeki kullanım yoğunluğu dergiden dergiye nasıl değişmiştir?

İlk olarak, rastgele seçilmiş beş yüksek etkili konaklama dergisinde yayınlanan makaleleri incelemek için sistematik bir inceleme süreci uygulanmıştır. Bu süreç şekil’1 de sunulmuştur. International Journal of Contemporary Hospitality Management (IJCHM), International Journal of Hospitality Management (IJHM), Cornell Hospitality Quarterly (CHQ), Journal of Hospitality & Tourism Research (JHTR) ve Journal of Hospitality Marketing & Management (JHMM) dergileri için 2010-2019 yılları arasında makalelere odaklanılmıştır. Yüksek etkili dergiler, konaklama disiplinde etki sahibi oldukları düşünüldüğü için bilinçli olarak seçilmektedir (Gursoy ve Sandstrom, 2014). Ne tür bir araştırma yaklaşımı ve araştırma yönteminin kullanıldığını ortaya çıkarmak için betimsel içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Daha sonra aynı makalelerin metodoloji bölümlerini analiz etmek ve içerik analizinden elde edilen konuları ve yöntemleri karşılaştırabilmek üzere dergiler tek tek değerlendirilmiştir.

Şekil 1. Makale Seçme ve Değerlendirme Sürecinin Şematize Edilişi

Değerlendirilecek makalelerin belirlenmesinde kapsamlı bir veri tabanı olan Web of Science kullanılmaktadır. Öncelikle her dergi adı anahtar kelime olarak aranmış, zaman aralığı 2010 yılından 2019 yılına kadar seçilmiştir. İncelenen dergilerden toplam 3736 makale ortaya çıkmıştır. Bu makalelerin bir kısmı erken görünüm olduğu için analize tabi tutulmamış, kalan 3227 makale ile tarama süreci yürütülmüştür.

Bu makalelerin tüm bilgileri bir Excel sayfasına aktarılmıştır. Her biri, yöntemini teşhis etmek için tek tek taranmıştır, çıkarılan veriler başka bir kolona işlenmiştir.

Tablo 1. Analiz Edilen Dergiler, Yıl ve Makale Sayıları

	IJCHM	JHTR	CHQ	JHTR	JHMM
Yıl	Basılan makale sayısı	Basılan makale sayısı	Basılan makale sayısı	Basılan makale sayısı	Basılan makale sayısı
2010	56	83	35	26	35
2011	53	110	47	24	42
2012	52	144	31	24	44
2013	55	167	35	23	42
2014	63	139	35	24	52
2015	86	131	33	17	14
2016	115	107	33	29	
2017	137	97	28	39	
2018	172	124	34	54	
2019	217	238	29	63	
Toplam	1018	1340	340	323	229

Makalelerden metodoloji bölümlerine dair bilgilerin toplanabilmesi için bölüm başlıklarında yöntem, çalışma, model, tasarım, prosedür, deneysel, ampirik, ön hazırlık, yaklaşım, süreç ve veri gibi anahtar kelimeler aranmış olsa da her makalenin ilgili bölümü tek tek okunmuş, yöntem bilgisi çekilmiştir. Bazı çalışmalar yöntem ismi belirtmese de araştırma makalelerin değerlendirme sürecinde şu yol takip edilmiştir. Erken görünümlü çalışmalar çıkarıldıktan sonra 3227 çalışma tek tek yöntemlerini belirlemek üzere incelenmiştir. Bu çalışmaların 1693 adedi derleme, bibliyometri, meta-analiz, içerik analizi, metin analizi gibi tepkisiz araştırma yöntemleri ve diğer nicel/nitel/karma desenleri içermektedir. Her yöntem için yaygın kullanılan araştırma yöntemleri kitapları referans olarak kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden deneyler, panel araştırmaları ve zaman serileri (ikincil veri çalışmaları) tanımlanmış ve bu yöntemlerin varlığını destekleyecek kavramların bulunma durumu da incelenmiştir.

Nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan gömülü kuram (temellendirilmiş kuram), vaka/durum çalışmaları, fenomenolojik çalışmalar, etnografik çalışmalar, teorik çalışmalar, delphi tekniği de tanımlanmış, çalışmaların yöntem bölümlerinde bu stratejilerin varlığı incelenmiştir. Karma yöntem etiketi ise nicel ve nitel yöntemleri birlikte kullanan çalışmalara verilmiştir. Yukarıda belirtildiği gibi 3227 makalenin 1693 adedi bahsi geçen bu yöntemlerden oluşmaktadır. Geriye kalan 1534 çalışma ise kesitsel tarama ile veri toplayan çalışmalar ile ölçek geliştirme çalışmaları olarak etiketlenmiştir.

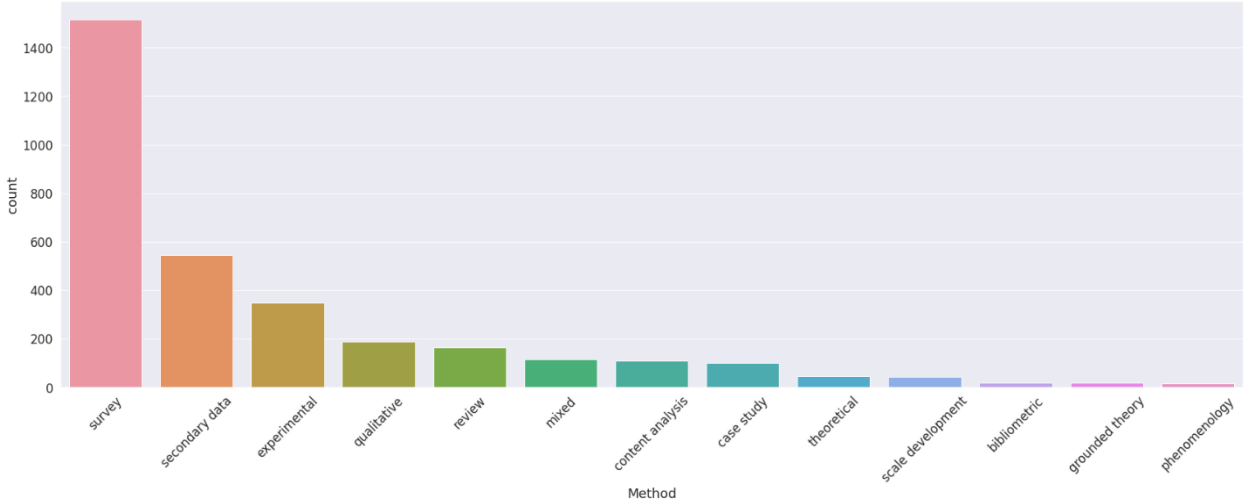
Tüm bu kodlanan makaleler bahsi geçen yöntemlerden birine uymaktaydı. Makalelerin 1534 adedi ortak metod varyansı bakımından incelenmesi gereken makale olarak etiketlenmiştir. Araştırma yöntemleri ile ilgili etiketleme yapılırken ilgili literatür ve araştırma yöntemleri kitapları kullanılmıştır. Bu etiketleme işlemi henüz erken aşamasında iken alandaki akademik uzmanlarla yapılan tartışmalarla doğrulanmıştır. Fikir birliği sağlanan durumlardan sonra kapsamlı analizler tamamlanmıştır.

Makaleler ayrı ayrı değerlendirilerek, değerlendiriciler arası güvenilirliği (değerlendiriciler arası uyum) bu derecelendirmelere göre hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arasındaki olumsuzluklar dikkate alınarak Krippendorff's Alpha değeri .90 olarak hesaplanmıştır. Seçilen makaleler bağımsız olarak kodlanmış ve kodlayıcılar arası güvenilirlik .90 olup, önerilen eşik seviyelerinin oldukça üzerindedir (Kassarjian, 1977). Dergiler ve yıllar bazında araştırma yöntemlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Excel programı kullanılarak sağlanmaktadır. Bu programın özellikleri kullanılarak ham verilerden görseller üretilmiş, bulgular kısmında sunulmuştur.

Bulgular

Bu bölümde içerik analizleri neticesinde ortaya çıkmış betimsel istatistikler sunulmuştur. Öncelikle 3227 sayıda yayın tek tek incelenmiş ve yöntemleri tanımlanmıştır. İlk araştırma sorusu olan makalelerdeki ortak method varyansı durumu şekil 1'de gösterilen verilerle açıklanmıştır. İncelenen çalışmaların neredeyse yarısı olan 1534'ü, potansiyel OMV sorunu olabilecek çalışma olarak ortaya çıkmaktadır. Söz konusu bu çalışmaları daha detaylı incelenmesi dergiler ve okuyucular için yol gösterici olacaktır. Geriye kalan 1693 çalışmanın ise OMV potansiyeli bulunmamaktadır. İkinci araştırma sorusu ise dergilerde en çok hangi araştırma yönteminin daha çok kullanıldığı ile ilgilidir.

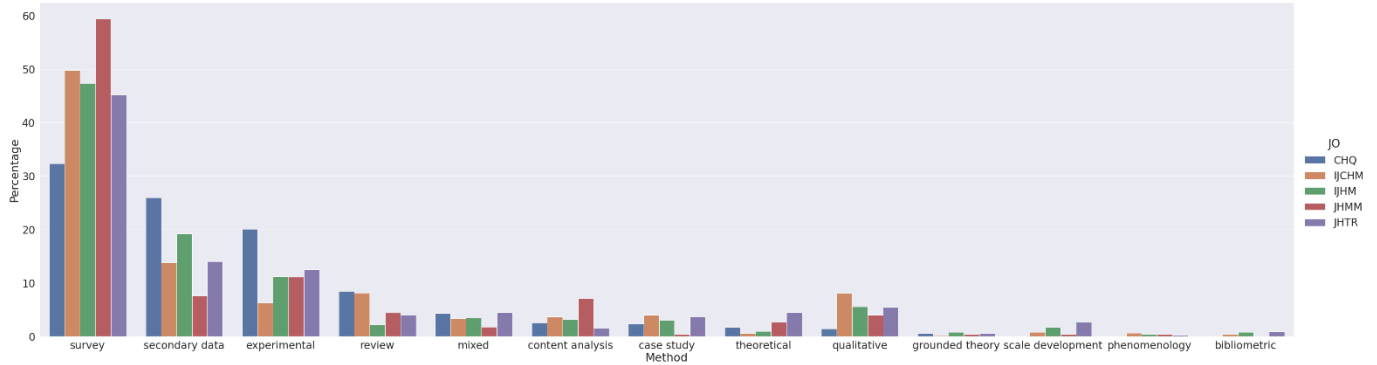
Şekil 2'de görüldüğü üzere tarama araştırması özellikle nicel kesitsel taramalar etki değeri yüksek turizm dergilerinde en çok kullanılan yöntem olmuştur.

Şekil 2. Tüm Dergilerde En Çok Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Not: Survey: kesitsel tarama, secondary data: ikincil veri, experimental: deneysel, qualitative: nitel, review: derleme, mixed: karma, content analysis: içerik analizi, case study: durum/vaka çalışması, theoretical: teorik, scale development: ölçek geliştirme, bibliometric: bibliyometric, grounded theory: gömülü kuram, phenomenology: fenemonoloji.

İkinci çok kullanılan yöntem yine bir nicel yaklaşım metodu olan ikincil veri kaynaklı araştırmalardır. Özellikle panel veri seti kullanan çalışmalar, zaman serisi çalışmaları bu kategorinin alt yöntemlerini oluşturmaktadır. Şekil 2’den görüldüğü üzere üçüncü en çok kullanılan araştırma yöntemi de deneysel tasarımlardır. Görüldüğü gibi alanın etkin dergilerini yayınladığı çalışmaların % 90’ını nicel yöntem kullanılmıştır. Bu tür çalışmalar daha çok teorik açıklamaların amprik dünyadaki karşılığını test ettiğini söylemek doğrudur. Teori geliştiren nitel yöntemler daha az kullanılmaktadır.

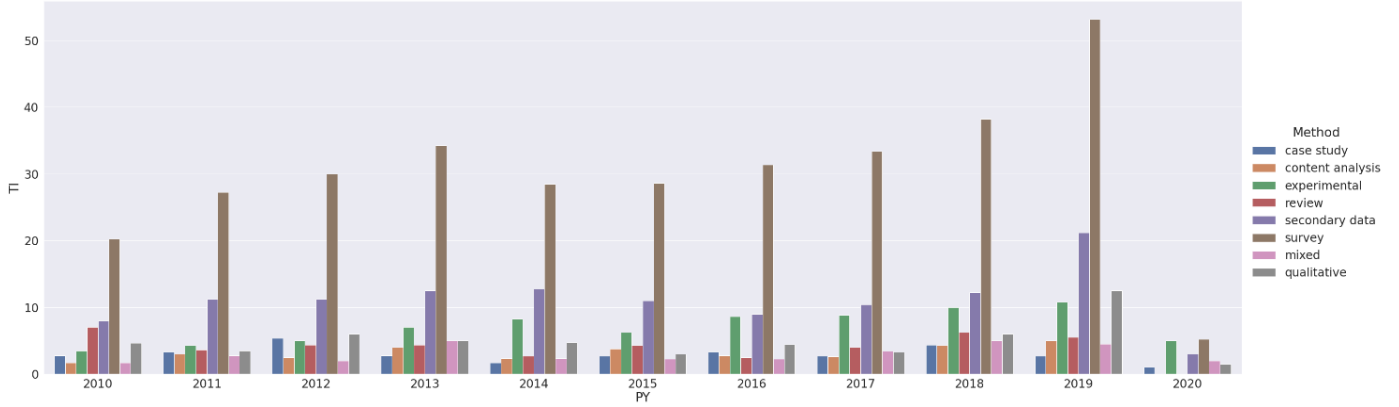
Bu analizin dergi bazlı karşılaştırmasını yapmak üzere yeniden bir değerlendirme yapılmıştır. Şekil 3 yöntemlerin dergiden dergiye nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 3. Yöntemler ve Dergilerdeki Kullanım Yüzdeleri

Not: Survey: kesitsel tarama, secondary data: ikincil veri, experimental: deneysel, qualitative: nitel, review: derleme, mixed: karma, content analysis: içerik analizi, case study: durum/vaka çalışması, theoretical: teorik, scale development: ölçek geliştirme, bibliometric: bibliyometric, grounded theory: gömülü kuram, phenomenology: fenemonoloji.

Şekil 3’e bakıldığında Journal of Hospitality Marketing & Management (JHMM) en çok nicel tarama araştırması üretilmiş dergi olarak dikkat çekerken, Cornell Hospitality Quarterly (CHQ) ise en az nicel tarama araştırması oranına sahip dergidir.

Şekil 4. Yıllara Göre Yöntemlerin Kullanım Oranlarının Dergilere Göre Değişimi

Not: Survey: kesitsel tarama, secondary data: ikincil veri, experimental: deneysel, qualitative: nitel, review: derleme, mixed: karma, content analysis: içerik analizi, case study: durum/vaka çalışması, theoretical: teorik, scale development: ölçek geliştirme, bibliometric: bibliyometric, grounded theory: gömülü kuram, phenomenology: fenomenoloji.

Yöntemlerin yıllara göre değişimi ortaya koyan Şekil 4'e baktığımızda kesitsel taramaların (kahverengi çizgi) 2010-2019 arasında her zaman en çok kullanılan yöntem olduğu göze çarpmaktadır. İkincil veri çalışmaları yani panel ve zaman serisi analizleri de her zaman ikinci en yüksek method olarak kendini göstermektedir. Bir başka dikkat çeken sonuç ise deneysel araştırmaların 2010'dan 2020'ye doğru geldikçe kullanım oranında artış olduğudur. Şekil'4 de bir miktar 2020 yılı çalışması da akış yönünü göstermek üzere kullanılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Sonuç

Bu çalışmada yüksek etkili turizm dergilerinde yayınlanan makalelerin araştırma yöntemleri incelenerek genel eğilimleri belirlemiştir. Sonuçlar, çoğunlukla nicel araştırma yöntemlerinin yoğun bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Özellikle kesitsel taramaların en yaygın araştırma yöntemi olduğu ve ikincil veri kaynaklı araştırmaların da sıkça tercih edildiği ortaya konmaktadır.

Dergi bazında yapılan karşılaştırmalar, dergiler arasında farklı araştırma yöntemlerinin kullanımında belirgin farklılıklar olduğunu göstermektedir. Örneğin, Journal of Hospitality Marketing & Management (JHMM) dergisinde nicel araştırmaların en yaygın olduğu görülürken, Cornell Hospitality Quarterly (CHQ) dergisinde bu yöntemin daha az tercih edildiği belirlenmiştir.

Tartışma

Belirli dergilere özgü analizlerin yapılması ve bulguların ortaya konmasının, alanda çalışmalarını yürüten araştırmacılara çalışmalarını yayınlamak için en uygun dergiyi seçme konusunda rehberlik edebileceği düşünülmektedir. Araştırmacılar, zaman içindeki konuların ayrıntılarına girerek yeni ortaya çıkan çalışma alanlarını ve araştırma ilgi alanlarını da tespit edebilir. Alanda araştırmacıların odaklandığı araştırma yöntemlerinin ortaya konması aynı zamanda daha az tercih edilen yöntemlerin varlığını da ortaya koymakta katkı verdiğinden, çalışmalarını yürüten araştırmacıların merak ettikleri konulardaki araştırma sorularını yanıtlarken uygun ve farklı diğer yöntemleri entegre etmelerine de fayda sağlayabilecektir.

Söz konusu genel çıkarımların yanı sıra, yıllara göre yöntem kullanımında belirgin değişikliklerin olduğu da gözlemlenmektedir. Örneğin, deneysel araştırmaların kullanımı zaman içinde artmıştır. Çalışmanın diğer katkısı, turizm araştırmalarında kullanılan yöntemlerin genel bir değerlendirmesini sunması ve araştırmacılara yönlendirici bilgiler sağlamasıdır. Ayrıca, turizm alanında yapılan araştırmalarda hangi yöntemlerin daha yaygın olduğunu ve hangi dergilerin hangi yöntemlere daha açık olduğunu belirlemeye yardımcı olabilir. Gelecekteki turizm araştırmalarının yönetsel açıdan çeşitlendirilmesine katkı sağlayabilir. Çalışma verilerinin 2010-2019 yıllarını kapsaması bir sınırlılık olarak yorumlanabilir. Ancak on yıllık zaman dilimleri bakımından bir değerlendirme olması, geniş miktarda makaleyi tek tek analiz etmiş olması okuyucuya yönetsel detaylar konusunda derinlik sağlamaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, turizm araştırmalarında kullanılan metodolojik yaklaşımların değerlendirilmesi ve bu alanda gelecek araştırmalara yön verilmesi açısından önemlidir. Turizm endüstrisinin sürekli olarak

gelişmesi ve değişmesi göz önüne alındığında, turizm araştırmalarının da bu değişime ayak uydurması ve güncel metodolojileri benimsemesi önemlidir. Özellikle ortak metod varyansı incelemelerinde bu çalışmanın ortaya çıkardığı verilerden yararlanılabilir. Bilimsel hatayı azaltacak stratejiler kullanılarak çalışmalar daha geçerli ve güvenilir seviyelere çıkarılabilir. Çalışmanın bulgularında yola çıkarak nitel, nicel ya da karma tasarım kullanan araştırmacılar kendileri için daha uygun olacak dergiye karar verebilirler.

Kaynakça

- Ali, F., Park, E., Kwon, J., ve Chae, B. (2019). 30 years of contemporary hospitality management. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 31(1), 2641–2665.
- Annisa, R., ve Surjandari, I. (2019). Opinion mining on Mandalika Hotel reviews using latent dirichlet allocation. *Procedia Computer Science*, 161,739-746.
- Blei, D. M. (2012). Probabilistic topic models. *Communications of the ACM*, 55(4), 77-84.
- Cheng, C.-K., Li, X., Petrick , J. ve O’Leary, J. (2011). An examination of tourism journal development. *Tourism Management*, 32, 53–61.
- Gursoy, D., ve Sandstrom, J. K. (2016). An updated ranking of hospitality and tourism journals. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 40(1), 3-18.
- Gregor, S. (2006). The nature of theory in information systems. *MIS Quarterly*, 611–642.
- Fauzi, M.A. (2023). A bibliometric review on knowledge management in tourism and hospitality: past, present and future trends. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 35 (6), 2178-2201.
- Kim, K., Park, O., Barr , J., ve Yun, H. (2018). Tourists’ shifting perceptions of UNESCO heritage sites: Lessons from Jeju Island-South Korea. *Tourism Review*, 74(1), 20-29.
- Kirilenko, A., ve Stepchenkova, S. (2018). Tourism research from its inception to present day: subject area, geography, and gender distributions, *PLOS ONE*, 13 (11), 1-20.
- Koseoglu, M. A. (2016). Growth and structure of authorship and co-authorship network in the strategic management realm: evidence from the Strategic Management Journal. *Business Research Quarterly*, 19 (3), 153–170.
- Lee, H. ve Kang, P. (2018). Identifying core topics in technology and innovation management studies: A topic model approach. *The Journal of Technology Transfer*, 43(5), 1291-1317.
- Li, H., Liu, X., Zhou, H. ve Li, Z. (2023). Research progress and future agenda of COVID-19 in tourism and hospitality: a timely bibliometric review. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 35 (7), 2289-2321.
- Liu, H., Liu, Y., Wang, Y. ve Pan, C. (2018). Hot topics and emerging trends in tourism forecasting research: a scientometric review. *Tourism Economics*, 25 (3), 448–468.
- Luo, J. M., Vu, H. Q., Li, G., ve Law, R. (2020). Topic modeling for theme park online reviews: analysis of Disneyland. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 37 (2), 272-285.
- Maier, D., Waldherr, A., Miltner, P., Wiedemann, G., Niekler, A., Keinert, A., ... ve Adam, S. (2018). Applying LDA topic modeling in communication research: Toward a valid and reliable methodology. *Communication Methods and Measures*, 12 (2-3), 93-118.
- Moradi, E. (2023). Mapping of Journal of Hospitality and Tourism Insights themes: a retrospective overview. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print
- Niu, B., Ren, J., Zhao, A., ve Li, X. (2020). Lender trust on the P2P lending: Analysis based on sentiment analysis of comment text. *Sustainability*, 12(8), 3293.
- Özyılmaz, A., ve Eser, S. (2013). Ortak Metod Varyansı Nedir? Nasıl Kontrol Edilebilir?. K. Demirci, G. Eren Gümüştekin, D. Ergun Özler, ve C. Giderler Atalay (Der.).
- Provenzano, D., ve Baggio, R. (2020). Quantitative methods in tourism and hospitality: a perspective article. *Tourism Review*, 75(1), 24-28.

- Schmiedel, T., Müller, O., ve vom Brocke, J. (2019). Topic modeling as a strategy of inquiry in organizational research: A tutorial with an application example on organizational culture. *Organizational Research Methods*, 22(4), 941-968.
- Simsek, Z., Vaara, E., Paruchuri, S., Nadkarni, S., ve Shaw, J. D. (2019). New ways of seeing big data. *Academy of Management Journal*, 62(4), 971–978.
- Sun, L. ve Yin, Y. (2017). Discovering themes and trends in transportation research using topic modeling. *Transportation Research Part C: Emerging Technologies*, 77, 49-66.
- Tribe, J. (2010). Tribes, territories and networks in the tourism academy. *Annals of Tourism Research*, 37 (1), 7–33.